

La nova immersió, eines de llengua per a la construcció personal i la cohesió social.

L'objectiu de tot plegat

Que TOTS els alumnes, a l'acabament de l'escolarització primària, disposin de les eines necessàries que els permetin:

- **Entendre el que escoltin.**
- **Comprendre el que llegeixin.**
- **Expressar-se en català, oralment i per escrit, de forma socialment correcta.**

Perquè, si quan acaben la primària, no han adquirit aquestes capacitats, com s'ho faran per a seguir endavant?

L'assoliment de l'objectiu, encara que divers, és una de les eines necessàries **per tal que la pobresa i la marginació no siguin hereditàries i, alhora, TOTA la mainada en tregui el màxim de profit del seu pas per l'escola.**

I tot plegat els facilitaria **que disposessin d'un pòsit cultural comú (la llengua n'és una de les parts indispensables) que els permetria conviure, participar i transformar la seva societat.**

En conjunt, potser, pot semblar un objectiu massa extens o utòpic, però només des d'una utopia que trepitgi de peus a terra (aparentment tot un contrasentit) és possible assolir-lo o, com a mínim, ser-hi pràcticament a tocar.

RESUM

A la plana 3 hi comença la LLENGUA ORAL.

A la plana 5 hi comença la LECTURA.

A la plana 7 hi comença l'ESCRITURA.

A la plana 11 hi comença un POLSIM DE MATEMÀTIQUES.

A la plana 12 hi ha les referència als PROGRAMES/APLICACIONS

A la plana 13 hi ha un resum de la idea de CALAIX DE SASTRE

ÍNDIX DE CONTINGUTS

SOBRE LLENGUA ORAL.....	4
PER PÀRVULS I CI HI TROBAREU:	4
<i>Cada dia les estones de.....</i>	4
<i>Els espais de la localitat.....</i>	4
<i>Hàbits i rutines.....</i>	4
<i>Les cançons dels hàbits i de les rutines.....</i>	4
<i>Jocs de llengua.....</i>	4
<i>Poemes.....</i>	4
PER 3R, 4T, 5È, 6È I L'ESO HI TROBAREU:	5
<i>De lectors a escriptors.....</i>	5
<i>L'exposició a totes les àrees.....</i>	5
<i>El debat.....</i>	5
<i>Jo t'ho explico, tu m'ho expliques.....</i>	5
<i>Poemes.....</i>	5
<i>Un molt petit diccionari etimològic.....</i>	5
CAP A LA LECTURA.....	6
REFLEXIONS I PROPOSTES SOBRE LA LECTURA	6
<i>Reflexions socials sobre la lectura.....</i>	6
<i>Reflexions per abans d'ensenyar a llegir i a escriure.....</i>	6
<i>Sobre la lectura.....</i>	6
<i>Infantil i el Cicle Inicial, aprendre a llegir, un procés sistemàtic.....</i>	6
<i>Infantil i el Cicle Inicial, per ajudar a aprendre a llegir.....</i>	6
<i>Ja comencen a llegir millor.....</i>	7
<i>Un teòric ordre inicial per ensenyar a llegir.....</i>	7
<i>CI, CM, CS i ESO, l'estona de lectura general.....</i>	7
<i>Proposta de préstec de llibres a les famílies.....</i>	7
MATERIALS (VA BÉ FER-HI UN COP D'ULL).....	7
<i>Per fer llegir cada dia, individualment, a tots els alumnes (Per 75 setmanes).....</i>	7
<i>Les Beceroles. Llibre de lectura inicial. (Material adaptat de l'EUMO).....</i>	7
<i>Col·lecció Xino-xano. (Un model, la col·lecció és al mercat).....</i>	7
<i>Col·lecció Apa, apa. (Tota la col·lecció en pdf, no es troba al mercat).....</i>	7
<i>Ja sé llegir. (Fitxes fetes per les mestres del CI de l'escola Guillem de Montgrí).....</i>	7
<i>Graelles de seguiment de les lectures.....</i>	7

150 textos curts (contes, llegendes, faules ...)	7
Poemes (65 + 16)	7
CAP A L'ESCRITURA	8
REFLEXIONS I PROPOSTES SOBRE L'ESCRITURA	8
<i>L'escriptura, un fet social</i>	8
<i>Reflexions per abans d'ensenyar a llegir i a escriure</i>	8
<i>L'escriptura i la lectura primerenques</i>	8
<i>Procés d'iniciació cap a l'escriptura</i>	9
<i>Eines senzilles de reflexió aplicables a l'escriptura</i>	9
<i>Els dictats</i>	9
<i>Altres propostes de dictats (CM, CS i ESO)</i>	10
<i>El cercle d'expressió (CM, CS i ESO)</i>	10
<i>Cap a l'accentuació (CI, CM, CS)</i>	10
<i>Cap els diftongs (CS i ESO)</i>	11
<i>L'ortografia</i>	11
<i>Preescriptura</i>	11
UN POLSIM DE MATEMÀTIQUES (REFLEXIONS)	12
ELS PROBLEMES DE MATEMÀTIQUES (L'ENTORN I EL RAONAMENT)	12
PROGRAMES/APLICACIONS	13
<i>La resta</i>	13
<i>La divisió</i>	13
<i>Amunt i avall (un joc)</i>	13
<i>El teorema de Tales</i>	13
<i>La formulació més senzilla</i>	13
<i>Les màquines simples</i>	13
<i>El vulcanisme garrotxí</i>	13
CALAIX DE SASTRE	14

SOBRE LENGUA ORAL

Hi ha dos grans blocs de possibilitats:

- El que està pensat pels més petits, Pàrvuls, Primer i Segon de Primària.
- El que està pensat per a la resta (3r, 4t, 5è, 6è i fins a 4t d'ESO).

Per Pàrvuls i CI hi trobareu:

Cada dia les estones de...

(Hi trobareu reflexions i propostes. És una eina tan meravellosa per potenciar llengua oral que ens sembla que és la proposta estrella per a la mainada d'aquesta edat. Recull tot un conjunt d'activitats que obren un magnífic ventall de possibilitats a la mainada, és tan magnífic, que ens costa d'entendre que no sigui l'eina bàsica de totes les escoles.

És molt positiu que, cada dia, els alumnes escoltin el conte que els llegeixi el mestre, vagin aprenent una cançó –diferent de les d'hàbits i rutines-, i un poema, ni gaire curt ni gaire llarg (depèn de l'edat), facin trencaclosques i ens expliquin què hi ha, què els agrada, si l'han trobat difícil..., o amb pinzells, plastilina, fang, ... passin una estona al racó artístic, i una estona de joc simbòlic, i d'altres possibilitats. Potser si fan totes aquestes activitats i propostes, no tindran temps per fer fitxes, ni de pintar grans dibuixos amb retoladors, però segur que dominaran molt millor les eines d'expressió adequades a la seva edat.

Els espais de la localitat.

(Són unes fitxes model, està pensat més per 1r i 2n, però, si es fa oralment, també es pot fer servir pels petits).

Hàbits i rutines.

(Són un conjunt de fitxes amb propostes per treballar els hàbits i les rutines escolars i socials. Totes porten propostes i materials, per tant, són fàcils de fer servir).

Les cançons dels hàbits i de les rutines.

(Hi ha molts hàbits i rutines que amb una cançó s'aprenen millor. N'hi trobareu 26). En un petit fitxer a part hi trobareu algunes webs amb cançons.

Jocs de llengua.

(És un recull ordenat de jocs de llengua i els materials necessaris per a fer-los. N'hi ha molts).

Poemes.

La part de poesia no estava gaire representada, hem procurat esmenar-ho, ara ho trobaran un bloc amb 65 poemes, i setze més que són trets de: "El domador de paraules" i de "Poesies amb suc", tots dos d'en Miquel Desclot i la Mercè Galí.

Per 3r, 4t, 5è, 6è i l'ESO hi trobareu:

De lectors a escriptors.

És una proposta molt completa de treball individual, Es pretén que els alumnes s'acostumin a tota mena de textos, no pas només d'estudi (en tenen 300, de tota mena, a la seva disposició). Un cop n'han triat un, disposen d'uns dies per preparar-se'l i fer-ne un guió i el dia que s'hagi acordat amb el mestre/professor, amb el suport del guió, l'explicarien a tota la classe.

Hi ha tot un seguit de possibilitats, fins al punt que l'objectiu és que hi hagi algun alumne que s'atreveixi a fer un escrit pel seu compte, com si fos un més dels proposats pel mestre/professor, l'expliqui a tota la classe i l'incorpori al conjunt de textos.

S'hauria convertit en escriptor, hauria estat capaç de fer un text lliure.

Els 300 textos estan ordenats per mida (mitja plana, una plana, ... i també ordenats segons si són narracions, notícies,... A part, hi trobareu un conjunt d'una vuitantena de poemes.

L'exposició a totes les àrees.

És una pràctica la mar de senzilla, un parell d'alumnes saben que han de preparar trossos diferents d'un text de classe, i que el dia acordat l'han d'exposar davant de tothom. Si els surt bé, se'ls puntua, si no els surt bé no se'ls puntua.

El debat.

És una proposta pensada per a fer-se a l'ESO, a partir de segon. Hi ha equips, hi ha supervisors de temps, supervisors de respecte i, de tot, se'n cuiden els alumnes. El professor procura que l'organització prèvia sigui l'adequada i només hi intervé si la pràctica es descontrola.

Jo t'ho explico, tu m'ho expliques.

Escoltar és difícil. Si no es practica gens ni mica, és difícil escoltar el que diuen els altres i fer-ne un resum. És una pràctica que demana molt poc temps i molt senzilla d'organitzar i de fer.

Els alumnes treballen en parelles i tots dos disposen del mateix text. Se'ls llegeixen i, a un avís, durant un minut, l'han d'explicar al seu company i qui escolta ha d'anar anotant el que pugui, al cap d'un minut es canvien els papers. Al final es comparen els resums, i es retoquen i complementen.

Poemes.

I trobareu, també, un conjunt d'una vuitantena de poemes.

Un molt petit diccionari etimològic .

Són molt poques paraules, totes d'ús escolar. Veuen les parts que formen algunes paraules i què significa cada part, i la idea de conjunt.

CAP A LA LECTURA

Tot està encarat a facilitar als mestres i als pares propostes per tal que la mainada pugui arribar a ser lector hàbil i, per tant, llegeixi bé i compregui el que llegeix.

En el procés d'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura (que és un conjunt inseparable) s'hauria de tenir en compte les característiques de la llengua amb què s'està treballant i els mecanismes que fa servir el nostre cervell per discriminar cada conjunt/bloc de lletres i donar-li sentit. Tot plegat és un conjunt indestriable.

No és indispensable, però la raó perquè algunes propostes presenten determinades maneres de fer són una mica difícils d'entendre si, abans, no s'ha llegit cap dels escrits que presenten reflexions i emmarquen tot el procés d'aprenentatge de la lectura.

Reflexions i propostes sobre la lectura

Reflexions socials sobre la lectura.

L'escola és una creació de la societat. Una de les feines que té l'escola és ensenyar a llegir.

Reflexions per abans d'ensenyar a llegir i a escriure.

Totes les llengües tenen trets específics que cal que es tinguin en compte en el moment d'ensenyar a llegir i a escriure. Quines capacitats han de tenir els infants abans de fer-los entrar en el món de la lectura i de l'escriptura? Tot s'hi val? Millor que no es tingui gaire pressa.

Sobre la lectura.

En quin moment han de començar a aprendre a llegir els infants? Un cop iniciat, s'hi ha de treballar cada dia individualment? Si volem que arribin a ser lectors hàbils, la resposta és sí.

L'objectiu és que arribin a ser lectors hàbils. Com es pot avaluar la comprensió lectora? Saber llegir de forma comprensiva i saber escriure de forma socialment correcta, són unes capacitats que no poden dependre de l'entorn familiar, sinó que són una tasca bàsicament escolar.

Infantil i el Cicle Inicial, aprendre a llegir, un procés sistemàtic.

Els infants, quan aprenen fan passes endavant i enrere, van molt de pressa i també s'aturen, quan els ajudem a aprendre a llegir ho hem de tenir en compte i, per això, és molt important que, sense voler-los fer anar de pressa, puguin llegir cada dia, individualment, amb el mestre.

És important que sapiguem de què depèn que un infant arribi a disposar d'una bona comprensió lectora, i procurem posar-hi les eines i els materials perquè arribi a ser-ne.

Infantil i el Cicle Inicial, per ajudar a aprendre a llegir.

Proposta que té en compte els cicles naturals dels alumnes, les seves capacitats i quina podria ser la millor organització que els ajudés a aprendre a arribar a ser lectors hàbils.

S'hi proposa una estructura senzilla d'aplicar però molt efectiva, cada dia, cada alumne ha de poder anar-li a llegir al mestre el seu tros, el que s'ha preparat.

És important que, a l'aula, els mestres/professors facin de model de lectura i que en veu alta llegeixin contes, faules, llegendes ... , uns quants dies a la setmana.

Ja comencen a llegir millor.

Quan la mainada ja comença a llegir una mica bé, cal donar-los nous al·licients i organitzar el seu procés tenint en compte els avenços que han fet. Ara no llegiran cada dia textos curts, sinó que al llarg de la setmana es prepararan un text (conte, llegenda,...) no gaire llarg i, un dia a la setmana, l'explicaran individualment al mestre.

Un teòric ordre inicial per ensenyar a llegir.

Hi ha algunes propostes que poden servir de model, i diem que és un teòric ordre inicial perquè encara no disposem de prou elements de valoració per a poder dir que és el millor ordre de presentació per al català.

CI, CM, CS i ESO, l'estona de lectura general.

El Departament d'Ensenyament va decidir que, cada dia, a tots els centres es destinaria mitja hora a la lectura. La idea és bona. Aquí es proposa que també s'aprofiti per anar treballant, individualment, aspectes que, per alguns alumnes poden ser molt importants.

Proposta de préstec de llibres a les famílies.

Si es vol que la mainada tingui interès per la lectura, cal que, des de ben petits pugin remenar llibres (no cal que sàpiguen llegir). És important que a casa hi hagi llibres.

Materials (va bé fer-hi un cop d'ull).

Per fer llegir cada dia, individualment, a tots els alumnes (Per 75 setmanes).

Les Beceroles. Llibre de lectura inicial. (Material adaptat de l'EUMO).

Col·lecció Xino-xano. (Un model, la col·lecció és al mercat).

Col·lecció Apa, apa. (Tota la col·lecció en pdf, no es troba al mercat).

Ja sé llegir. (Fitxes fetes per les mestres del CI de l'escola Guillem de Montgrí).

Graelles de seguiment de les lectures.

150 textos curts (contes, llegendes, faules ...)

Poemes (65 + 16)

Conjunt de 65 poemes diversos i 16 més d'en Miquel Desclot i la Mercè Galí (El domador de paraules i Poesies amb suc).

CAP A L'ESCRITURA

En aquest apartat hi ha poc material específic i, en canvi, hi ha molta reflexió. S'ha procurat que totes les propostes lliguin la lectura amb l'escriptura i al revés.

Es pretén que la mainada, un cop saben llegir una mica bé (normalment a partir de tercer de primària), escrigui el més autònomament possible, però és important que sempre que un alumne escrigui sàpiga que pot demanar ajuda als companys, mirar l'ordinador, el diccionari – en paper o digital- i finalment, sinó se'n surt del tot, demanar l'ajuda del mestre.

Es proposa una organització circular per a la majoria de les explicació de temes, de tal manera que lliguin l'explicació oral del mestre o de l'alumne, les paraules clau escrites a la pissarra, l'atenció per part dels alumnes, la reflexió, la proposta d'un text feta en gran grup, per passar després al petit grup i posar per escrit les aportacions individuals, l'ajuda i la col·laboració internes del grup per assolir una feina ben feta, la suma les aportacions dels grups, la transcripció general, l'estudi i, un altre dia, l'exposició oral del tema per part dels alumnes.

Reflexions i propostes sobre l'escriptura

L'escriptura, un fet social.

Parlar és una capacitat innata en les persones, però no pas l'escriure. Per escriure cal aprendre'n. Només fa 5000 anys que escrivim, és molt poc temps.

Reflexions per abans d'ensenyar a llegir i a escriure

Si tothom està d'acord que aprendre a llegir i a escriure és important, seria lògic pensar que es provi científicament quines són les millors tècniques per assolir, amb el màxim d'alumnes possible, uns magnífics resultats. Però la lògica falla del tot.

És de suposar que cal tenir en compte amb quina llengua s'està treballant i les seves característiques, perquè més del 2/3 del vocabulari del català són paraules d'una i de dues síl·labes i, per tant, és una llengua amb molts petits blocs de lletres amb significat, molt trencada i, alhora, molt concreta.

També caldria saber quines capacitats cal que tinguin els infants abans de començar a llegir i a escriure, i quines són les millors formes de presentació dels textos quan la mainada comença a aprendre a llegir (quin tipus de lletra els facilita la lectura i quins els l'entrebanquen). El tipus de lletra, quan ja saben llegir força bé, deixa de ser important.

L'escriptura i la lectura primerenques.

Per la mainada, un dels disbarats més grans que ha escampat la nostra societat és allò de "com més aviat millor", però allò que és un disbarat per a uns és una bona font d'ingressos per a d'altres.

Els infants, com la natura, tenen els seus ritmes i els seus cicles. És cert que podem disposar de maduixes pel gener, però vindran de no sé on o seran d'hivernacle, i direu que no tenen el mateix gust de les de quan és el temps, El mateix ens passa amb la mainada, és cert que podem fer que aprenguin moltes coses molt aviat, però ho haurem fet com si fos un hivernacle i, aparentment, el resultat en el primer moment serà el que buscàvem, però les seves qualitats no seran les mateixes que si haguéssim esperat que disposessin de les capacitats adequades.

Després no ens queixem que van lents, que no els agrada,... Nosaltres, amb les nostres presses, en som responsables.

Procés d'iniciació cap a l'escriptura.

Si es té paciència i no se'ls fa escriure abans no disposin de les capacitats necessàries per a fer-ho de forma eficient, els resultats són espectaculars. Comencen a escriure sense que els ho hàgim de demanar i ho fan molt bé.

Però com els camps, que si volem que donin una bona collita cal que els preparem, amb la mainada i l'escriptura passa una cosa semblant. El primer que hem de fer és no fer-los escriure mentre no tenen les capacitats per a fer-ho de forma eficient. I quan les tenen? Doncs cada criatura és un món, però normalment entre els cinc anys i mig i els set-vuit. Fer-los escriure abans d'aquesta edat no és pas gens recomanable perquè la part del cervell que ha de donar suport a l'escriptura no està, encara, prou mielinitzada, no està prou preparada i, aleshores, es creen circuits neuronals que no són gaire eficients però són pesistents, i l'infant els arrossegirà tota la vida.

Eines senzilles de reflexió aplicables a l'escriptura.

Si es domina la llengua oral i es disposa d'algunes eines personals de reflexió sobre allò que escrius, i saps com espavilar-te un xic quan t'entrebanques, escriure no és pas difícil.

Ja sabem que hi ha molta gent que considera que escriure és difícil, i diuen que si és en català, encara més; el petit problema és que no dominen prou la llengua. De fet, el català no és pas més difícil que el portuguès, l'italià o l'espanyol, i ho és molt menys que no pas el francès o l'anglès.

Cada llengua té les seves característiques i les del català la fan única. Més de les dues terceres parts de les paraules que fem servir normalment són d'una i de dues síl·labes. Aquest fet fa que sigui una llengua molt tallada, amb conjunts de lletres molt curts, la qual cosa la fa molt concreta, molt exacta.

Com a detalls que faciliten l'escriptura tenim que síl·laba tònica sempre l'escrivim com la diem, que el 87% de les paraules femenines acaben igual que l'article que porten al davant, que les famílies de paraules són un encant per resoldre'ns els dubtes de com s'escriuen les poques paraules que ens fan dubtar i, finalment, com passa en totes les llengües, hi ha una part molt petita que és de memòria visual (paraules que escrites d'una manera o d'una altra resulta que ens adonem que ens fan o no ens fan mal d'ulls).

Els dictats.

Aquesta proposta de com podríem fer els dictats, curiosament, és només una proposta parcial, però pel que sembla és una de les que més agrada. Molts dictats solen ser com una cursa d'obstacles en la qual ningú en surt guanyador i no serveixen per aprendre. En canvi el que plantegem és que els dictats siguin una eina eficient i pràctica per reflexionar i aprendre a escriure.

Si els qui han d'aprendre a escriure són els alumnes, doncs encarreguem-los a ells la tasca de preparar els dictats. S'encarrega a dos alumnes, amb una setmana de temps, que preparin un text curt, com a màxim un parell de ratlles (oblideu-vos dels dictats llargs, no són útils per

aprendre). És important que tot el que sigui públic estigui ben fet. Quan arriba el dia, els dos alumnes fan de mestre/professor. A l'acabament de tot, tothom hi posa el nom dels dos alumnes que han fet el dictat i la data. Llegiu-vos la proposta, segur que us agradarà.

Altres propostes de dictats (CM, CS i ESO).

Es presenten variants de la proposta bàsica (l'anterior) i també hi podeu trobar moltes altres formes de fer dictats. És important que tingueu clar què voleu que treballin, què voleu potenciar, sinó, hi ha algunes propostes que podrien convertir-se en un "divertimento", i no és aquesta la funció de l'escola.

El cercle d'expressió (CM, CS i ESO).

És una proposta molt completa, i encara que pugui semblar estrany no canvia pràcticament res del tronc central del que s'està fent a l'aula.

La base és l'explicació oral d'un tema per part del mestre/professor o alumne. S'hi incorporen les paraules clau o importants sobre el tema. Es treballa una estona en gran grup (tota la classe), després es pot completar amb un treball en petit grup cooperatiu en el qual, cada alumne hi aporta una frase i, entre tots, les retoquen, les ordenen i les escriuen. Per acabar posen en comú les aportacions de cada grup i, després de retocar-les, tothom se les fa seves. A la propera sessió de classe d'aquella àrea, es comença preguntant: De què vàrem parlar l'altre dia?

L'organització, sobretot la seva complexitat i l'autonomia, ha de variar depenent de l'edat dels alumnes.

Cap a l'accentuació (CI, CM, CS).

Aprendre a accentuar no és pas difícil, però, en canvi l'accentuació és un dels cavalls de batalla que, normalment, fa entrebancar l'escriptura. Les dificultats apareixen quan es vol que aprenguin a accentuar i no es té en compte, prioritàriament, la llengua oral, la fonètica i l'observació.

Si es vol basar només en normes, és normal que als alumnes els costi aprendre l'accentuació. Si no es tenen en compte les capacitats que cal que tinguin els alumnes abans d'endinsar-s'hi, només se'n sortiran els més capacitats, i aquells que darrere seu hi tinguin una família que se'n preocupi i compensi les mancances escolars, la resta, seguirà als llimbs fins que algun dia se'ls encengui la bombeta, si és que passa.

Abans de voler començar a treballar l'accentuació de forma sistemàtica cal que els alumnes disposin de les capacitats i coneixements necessaris, la majoria dels quals estan estretament lligats a la llengua oral i a la fonètica: la vocal tònica, la síl·laba tònica, les síl·labes àtones, quantes síl·labes té la paraula, la vocal tònica la diem amb la boca oberta o tancada, o a vegades d'una manera i d'altres de l'altra, ...

Cal no tenir pressa per començar a treballar l'accentuació i, si pot ser, esperar a Quart molt millor que no pas fer-ho a Tercer, amb menys esforç i menys temps s'aconseguiran resultats molt millors.

Cap els diftongs (CS i ESO).

Si l'accentuació, que no hauria de ser cap mena de problema, ja és un problema no gaire ben resolt, doncs imaginem-nos els diftongs que depenen absolutament de la llengua oral.

Si s'ha treballat la base fonètica de l'accentuació, la separació en síl·labes de les paraules, la identificació de la vocal tònica i la síl·laba que la conté, les diferències de significat si es canvia la vocal tònica, l'existència –en algunes paraules– de síl·labes que tenen més d'una vocal, ..., aleshores estarem en el bon camí per parlar dels diftongs i de la dièresi, si no és així, tornarem a estar treballant per quatre gats, la resta es quedarà a l'escapça i començarà a pensar que això de l'escriptura és una cosa molt complicada.

Evidentment, un camp no pot donar tot el fruit que podria si no es llaura, s'adoba ..., si es vol que la mainada aprengui, cal que, primer, se'ls prepari.

L'ortografia.

Al llarg del temps hi ha hagut de tot, des d'aquells que han afirmat que la presentació no era important (l'ortografia i l'estructura general de les frases), fins aquells que semblava que només els importava la presentació, que lluís, que fes maco.

L'ortografia és indispensable per a fer una mica llegibles els textos, però cal que el conjunt format per paraules, nexes i partícules estigui ben estructurat i ens faci arribar allò pretenia qui ho ha escrit, sinó, de poc serveix que tot estigui correctament escrit seguint les normes ortogràfiques, però també, per molt que un text pugui voler transmetre de forma intensa, emocions, situacions i fets, si no està escrit de forma socialment correcta, segurament ni ens el començarem a llegir i, si ho fem, ens hi perdrem, ens cansarà i se'ns farà difícil de seguir.

Cal una col·laboració íntima entre l'ortografia, les estructures de la llengua i la nostra motxilla de llengua oral, que és la que ens proveeix d'idees que ens permeten escriure i intentar explicar-nos (amb més o menys d'encert).

Preescriptura

És un material de força anys enrere, però ens sembla que globalment no ha estat superat, i que la majoria del que s'ha fet després l'ha pres com a base.

Aquest material està pensat per aquells infants que malgrat tot el que s'ha anat fent al llarg de P3-P4 i P5 encara no disposen de prou motricitat fina com per poder començar a dibuixar algunes lletres i els cal un cop de mà seqüenciat.

Per tant no hauria de ser un material d'ús general i, encara menys, abans de mitjans o finals de P5, malgrat que les provatures s'haguessin fet amb mainada de P4.

UN POLSIM DE MATEMÀTIQUES (Reflexions)

Segurament us poden ser d'una certa utilitat les reflexions sobre els aspectes primordials o que s'han considerat importants, l'anàlisi de les capacitats prèvies necessàries per a poder treballar segons quins tipus de problemes i, finalment, hi trobareu una seqüència ordenada per a treballar la resta.

A Primària, les matemàtiques són un reflex de la realitat, no hi cap l'abstracció, malgrat que els programes parlin de fer fer operacions molt complicades, pràcticament abstractes (v.gr: Una cosa és parlar de fraccions senzilles i treballar-les amb material, i una altra de molt diferent és voler que divideixin fraccions que, per a la mainada de primària, és incomprendible).

Les matemàtiques, per a tota la mainada d'escolarització obligatòria, tenen tres fronts claríssims.

- No són només les operacions. Encara que saber fer les operacions i saber-les fer amb seguretat és important.
- No són només comprensió, plantejada una situació, entendre'n les parts i fer-se'n una idea global de què hi diu. Encara que, sense comprensió, no és possible fer cap mena de raonament.
- No són només raonament, també cal ordre i mecànica, perquè un cop entesa una situació, cal proposar possibles maneres de superar-la i, normalment, van lligades a operacions, i aquestes s'han de fer en un determinat ordre.

La mainada de Primària poden, cadascú segons les seves capacitats, assolir el domini necessari per a poder fer servir els tres aspectes plantejats. Si en falla un, les possibilitats de poder donar una resposta a una situació en què calguin fer servir eines matemàtiques, es compliquen.

Per tant, si no es vol treballar només per a uns quants, els més dotats i per aquells que disposen d'un fort suport familiar, cal treballar sense pressa i amb molt d'ordre, i procurar que la mainada domini totes les passes, fins i tot els que van més a poc a poc.

ELS PROBLEMES DE MATEMÀTIQUES (L'entorn i el raonament)

Les matemàtiques tenen una eina per a fer pensar que és excel·lent: els problemes.

- El plantejament que fem és que cal transformar-los de ser una eina de respondre preguntes a ser una eina de fer preguntes, i de fer-les a tota la classe.
- De ser una eina en què la direcció correspon sempre al mestre/professor a ser una eina en la que –setmanalment- la direcció correspon als alumnes(a dos alumnes).
- De ser una eina de treball bàsicament individual, a ser una eina de treball en grup. Els grups treballen per poder presentar, davant de tothom, algun tipus de resposta coherent amb el que s'ha explicat i demanat.

A la proposta hi trobareu tot un conjunt de possibilitats.

PROGRAMES/APLICACIONS

Hi ha uns quants programes/aplicacions, són un camí que, si es fa a poc, a poc són de molt bon aprofitar.

No sempre segueixen la lògica dels llibres, però el que és segur és que s'ha cercat la manera de fer que, tota la mainada, pugui arribar a dominar el que s'hi presenta.

Hi podran treballar:

La resta. Des de la resta sense portar-ne i amb quantitats petites, fins a restes portant-ne amb valors força alts.

La divisió. Des de les més senzilles fins a les de dues xifres al divisor. Ens sembla que si un alumne és capaç de fer una divisió de dues xifres al divisor, domina de sobres la mecànica de la divisió. No cal complicar-les més.

Amunt i avall (un joc). És un joc en què un peix que té molta gana es va menjant tot el que troba. Cada cop que aconsegueix menjar-se alguna cosa la partida s'atura i apareix una qüestió molt fàcil de resoldre però que té relació amb la resta.

El teorema de Tales. Si es vol saber l'alçada d'un edifici o un arbre es pot fer, però cal saber com fer-ho.

La formulació més senzilla. Moltes vegades s'oblida que la química té una part molt fàcil d'entendre, si no és que la volem complicar. Els enllaços iònics (+, -) en són un bon exemple.

Les màquines simples. Què hi trobareu, doncs, un gronxador, un carretó, una palanca, una canya de pescar i una corda en una politja o en un ternal. Tot això són màquines simples.

El vulcanisme garrotxí. S'ha procurat ser força fidel als canvis importants que ha sofert el relleu de la Garrotxa com a conseqüència del vulcanisme dels últims 600.000 anys. El que veiem i el que trepitgem ara, té la seva història geològica. El programa, d'erupció en erupció, va fent canviar el curs dels rius, fins arribar a l'actualitat.

CALAIX DE SASTRE

Hi ha de tot un xic. Es volia que hi haguessin textos fàcils de llegir, ja hi són, n'hi ha 150 presentats en Massallera, Escolar 2 i Arial (així, a cada moment, podeu triar el tipus de presentació gràfica que considereu més adient per a cada alumne), i un parell de narracions curtes d'en Pere Calders (Raspall i Què hi podríem fer?).

També hi trobareu reflexions sobre la jornada continuada o partida, l'agrupament dels alumnes, la llengua estrangera, la satisfacció de fer de mestre, la preparació per a fer de mestre i la dels professors de la universitat, l'oralitat, l'escriptura i la lectura, tres passes un sol món.

I hi anirem afegint les reflexions o propostes que vagin sortint.

Catalunya, Desembre 2016